

21-Iltiqaaul-Harfaynis-Saakinayni – Mkutano Wa Herufi Mbili Za Saakinah

إِلْتِقَاءُ الْحُرْفَيْنِ السَّاكِنَيْنِ

Iltiqaaul-Harfaynis-Saakinayni - Mkutano wa herufi mbili zenyeye sukuwn:

Katika lugha ya Kiarabu, Waarabu hawakusanyi baina ya sukuwn mbili. Kukutana kwa sukuwn mbili inatokea ima katika neno moja au katika maneno mawili. Hivyo basi zinapokutana herufi mbili na zote zikawa ni zenyeye sukuwn hutekelezwa hukmu zake ili kuwepesisha kutamkwa. Kukutana huko kwa sukuwn mbili hutokea kwa sababu zifuatazo:

1. Kukutana sukuwn mbili katika neno moja:

- i) Zinapokutana herufi mbili zenyeye sukuwn mojawapo ikawa ni herufi ya (ا ي) مَدُ اللَّيْنِ وَيْ (ي و) saakinah na kabla yake kuna *i'raab*, au kabla yake kuna *i'raab* ya fat-hah¹

Kuweko Madd; ا و ي

Hapa kuna mifano miwili ya kukutana kwa sukuwn mbili:

- i) imekutana herufi ya madd ī katika (ح) na (ج) yenye shaddah kwa sababu asili ya shaddah ni herufi mbili; moja ina sukuwn na moja ina *i'raab*..
- ii) Imekutana tena herufi ya madd ڻ ambayo ni saakin na ڻ yenye shaddah;

أَكْتَبْجُونَ

الصَّاحَةُ

¹ Rejea mlango wa 'Maddut-twabiy'iy – maddul-liyn'

<p>Imekutana herufi ya madd ٰ ambayo ni saakin na herufi ya ُ yenye shaddah.</p> <p>Kukutana kwa herufi ya madd ِ yenye sukuwn na ُ yenye sukuwn ya asili.</p> <p>Kukutana kwa herufi madd ya ى yenye sukuwn na ُ yenye sukuwn ya asili.</p>	بـ (نون) يـن (ياسين)
Kuweko (مَدُ الْلَّيْن) (Maddul-Liyn)	
<p>Kukutana kwa herufi ya ى saakinah na ُ saakinah ya asili katika kutamka huruwuf hiso za al-muqatwtwa'ah</p>	عـن (عـسـق)

- ii) Inapokuwa herufi ya pili imekuwa na sukuwn ingawa asili yake ilikuwa na *i'raab*, lakini kwa sababu ya kusimama imesababisha kuwa na sukuwn.

Inapokuwa herufi ya pili ni ya kusimamiwa	
<p>Imekutana herufi ya madd ا و ى saakinah na herufi za mwisho ب و ن ambazo zilikuwa na <i>i'raab</i> lakini zimepewa sukuwn kwa sababu ya kusimamia.</p> <p>Imekutana herufi ya mwisho iliyokuwa na <i>i'raab</i> lakini imepewa sukuwn kwa sababu ya kusimamia pamoja na herufi saakin iliyo kabla yake.</p> <p>Kukutana kwa herufi ya mwisho iliyokuwa na <i>i'raab</i> lakini imepewa sukuwn kwa sababu ya kusimamia na</p>	رـتـ الـعـالـمـيـنـ شـكـورـ الـعـقـابـ وـالـفـجـرـ - وـالـعـصـرـ - لـفـيـ حـسـنـ قـرـيـشـ - مـنـ حـوـفـ

herufi ya kabla yake ambayo ya al-liyn
yenye sukuwn.

2. Mkutano wa sukuwn mbili katika maneno mawili:

Inapokuwa neno la mwanzo limemalizikia na herufi saakin na neno la pili likawa na sukuwn hapana budi isipokuwa hukmu mbili zifuatazo:

- Zinapokutana sukuwn mbili ya mwanzo ikawa herufi ya madd ا و ي wakati huo hudondoka herufi ya madd katika kutamkwa na huthibiti kimandishi.
- Zinapokutana sukuwn mbili ya mwanzo ikawa sio katika herufi za madd; hutiwa *i'raab* hiyo herufi ya mwanzo kutegemea na neno.

i) Kudondoka herufi ya mwanzo inapokuwa imefuatiwa na madd:

Badala ya kutamkwa	Hutakiwa kutamkwa	Mifano
wa idh Qaaluw Allaahumma	wa idh qaalu- LLaahumma	وَإِذْ قَالُوا اللَّهُمَّ
afiy Allaahi ..	afi-LLaahi ..	أَفِي اللَّهِ شَكٌ
wa qaala Al- HamduliLLaahi	wa qaala Hamduli- LLaahi	وَقَالَ الْحَمْدُ لِلَّهِ
Idhaa as-samaaaaau ..	Idhas-samaaaaau...	إِذَا السَّمَاءُ أَنْفَطَتْ

ii) Kutiwa *i'raab* herufi ya mwanzo kutegemea na neno.

Kutiwa fat-hah:

Sababu	Badala Ya Kutamkwa	Hutakiwa Kutamkwa	Mifano
Neno من asili yake lina sukuwn	... min Allaahi ...	... min a-LLaahi ...	فَلَمْ يُغْنِيَا عَنْهَا مِنْ أَلَّا يَشْيَعَا
	... min al-khaasiryn	... min al-khaasiryn...	فَأَصْبَحْتُمْ مِنْ الْخَسِيرِينَ
Herufi ya ي ni ya 'al-Mutakallim' (msemaji) ambayo asli yake huwa na sukuwn	... Ni'matiy allatiy ...	... Ni'matiya-llaatiy ...	أَذْكُرُوا نِعْمَتِي أَلَّا تَأْنَعَّمْ عَلَيْكُمْ

Kutiwa kasrah:

Sababu	Badala ya kutamkwa	Hutakiwa kutamkwa	Mifano
Kumalizikia sukuwn ya Tanwiyn katika neno la qawman	qawma ⁿ Allaahu	qawma ⁱ -LLahu Bonyeza usikilize	لَمْ تَعْظُّوْنَ قَوْمًا ² الله
Kumalizikia sukuwna ya Tanwiyn katika neno la jazaaaan	jazaaaan al-husnaa	...jazaaaanil-husnaa Bonyeza usikilize	فَلَهُ جَزَاءٌ ³ الْحُسْنَى
Kumalizikia sukuwn ya Tanwiyn katika neno la yawmaidhin	yawmaidhin al-mustaqqarr	...yawmaidhinil-mustaqqarr Bonyeza usikilize	إِلَيْ رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ ⁴ الْمُسْتَقْرَرُ
Kumalizikia sukuwna ya Tanwiyn katika neno la rahbaaniyyatan	wa rahbaaniyyah ibtada'uwhaa	wa rahbaaniyyatanib -tada'uwhaa Bonyeza usikilize	وَرَهْبَانِيَّةٌ ⁵ أَبْتَدَ عُوْهَا

² Al-A'raaf (7: 164)

³ Al-Kahf (18: 88)

⁴ Al-Qiyaamah (75: 12)

⁵ Al-Hadiyd (57: 27)

Kumalizikia na sukuwn katika herufi ya ي ambayo ni yaa ya 'al-Mutakallim' (msemaji) ambayo asli yake huwa na sukuwn	yaa swaahibayy as-sijni	yaa swaahibayy is-sijni Bonyeza usikilize	يَصْنُحُ السِّجْنٌ ⁶
---	--------------------------------	--	---

Kutiwa dhwammah:

Sababu	Badala ya kutamkwa	Hutakiwa kutamkwa	Mifano
Neno la mwanzo linamalizikia na herufi za و kuonyesha wingi ambayo inamalizika na sukuwn	da'awu w Allaah wa 'aswaw uw ar-Rasuwla	da'awu LLaaha wa 'aswaw ur-Rasuwla	دَعُوا اللَّهَ وَعَصَوْا الرَّسُولَ
Neno yamassuhum (wingi) asili yake linamalizika na sukuwn	laa yamassuhum as-suw-u	laa yamassuhum us-suw-u	لَا يَمْسُهُم أَلْسُونَ

⁶ Yuwsuf (12: 39)

Neno 'alaykum (wingi) asili yake linamalizikia na sukuwn	'alaykum al- qitaalu	'alaykum ul- qitaalu	عَلَيْكُمْ الْقِتَالُ
--	-------------------------	-------------------------	--------------------------